

PRIPOROČILA IN USMERITVE ZA JAVNE ZAVODE, AGENCIJI IN SKLAD S PODROČJA KULTURE ZA NAČRTOVANJE UKREPANJA IN RAVNANJA V PRIMERU POJAVA EPIDEMIJE OZIROMA PANDEMIJE NALEZLJIVE BOLEZNI PRI LJUDEH

1. Uvod

Epidemija oziroma pandemija nalezljive bolezni pri ljudeh (v nadaljevanju: epidemija) se, skladno s predpisi s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, šteje kot naravna nesreča. Ukrepanje ter ravnanje pristojnih državnih organov in vseh drugih v primeru pojava epidemije ureja Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (v nadaljevanju: ZVNDN). Za izvajanje ukrepov za varstvo in zaščito pred nesrečami je odgovorna vsaka fizična in pravna oseba. Eden izmed ključnih ukrepov za uspešno soočanje z epidemijo je preventiva, kar vključuje tudi vnaprejšnje načrtovanje kako ukrepati in ravnati v primeru, da pride do pojava epidemije.

Na državnem nivoju se sprejme državni načrt zaščite in reševanja za epidemijo. Vlada RS je 23. 7. 2020 sprejela *Državni načrt zaščite in reševanja ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, verzija 2.0* (https://www.gov.si/assets/organi-v-sestavi/URSZR/Datoteke/DNZiRpandemija_23_7.pdf) (v nadaljevanju: državni načrt). Njegov dodatek so tudi načrti dejavnosti pristojnih ministrstev in vladnih služb. S temi načrti dejavnosti se zagotavlja izvajanje dejavnosti med oziroma po nesreči. Ministrstvo za kulturo je pripravilo *Načrt dejavnosti Ministrstva za kulturo ob pojavu epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh, verzija 3.0* (v nadaljevanju: načrt dejavnosti).

Državni načrt med drugim nalaga Ministrstvu za kulturo, da usmerja in usklajuje priprave in delovanje javnih podjetij in zavodov ter drugih izvajalcev iz resornega področja ter spremlja stanje izvajanja dejavnosti s področja delovanja ministrstva, zlasti s področja dejavnosti varstva kulturne dediščine, in po potrebi pripravi za pristojne institucije usmeritve, navodila in priporočila ter izvaja druge ukrepe za namen izvajanja njihovih nalog v času trajanja izrednih razmer zaradi pojava epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. Skladno s tem je v načrtu dejavnosti opredeljeno, da Ministrstvo za kulturo:

- vodi seznam javnih zavodov, agencij in sklada s področja kulture, vključno s kontaktnimi podatki in
- pripravi navodila, usmeritve in priporočila za načrtovanje ravnanja in ukrepanja v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh za javne zavode, agenciji in sklad, vsi na področju kulture.

Priporočamo, da za načrtovanje ravnanja in ukrepanja v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh izdelate **načrt za ukrepanje in ravnanje v primeru epidemije oziroma pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh** (v nadaljevanju: načrt za ukrepanje ob epidemiji).

V nadaljevanju so navedene priporočene vsebine načrta za ukrepanje ob epidemiji ter usmeritve za njegovo izdelavo.

2. Priporočene vsebine načrtov za ukrepanje ob epidemiji

Priporočamo, da načrt za ukrepanje ob epidemiji vsebuje najmanj naslednje vsebine:

- ukrepi in naloge ter nosilci za njihovo izvajanje
- organizacija delovanja
- materialna, finančna in druga sredstva za izvajanje ukrepov in nalog.

2.1. Ukrepi in naloge ter nosilci za njihovo izvajanje

V načrtu za ukrepanje ob epidemiji opredelite ukrepe in naloge, ki jih boste v primeru pojava epidemije izvajali v skladu s svojo pristojnostjo.

Pri tem razmislite o morebitnih scenarijih (npr. slaba epidemiološka slika in s strani pristojnih so priporočeni ali predpisani zelo strogi ukrepi za obvladovanje in preprečevanje okužb med prebivalstvom, boljša epidemiološka slika in manj strogi ukrepi za obvladovanje in preprečevanje okužb med prebivalstvom), katerim primerno opredelite ukrepe in naloge, ki jih boste lahko izvajali.

Za načrtovane ukrepe, ki jih boste izvajali v času epidemije, že vnaprej predvidite katere postopke oziroma procese je potrebno izpeljati za njihovo izvedbo. Za nekatere ukrepe (npr. delo od doma, čakanje na delo doma) je potrebno izpeljati določene upravne postopke, izdati sklep, odločbo ipd. Že v okviru načrtovanja proučite kakšne so možnosti in kateri so pogoji ter ali jih sploh lahko zagotavljate (npr. pogoji za izvajanje dela na domu). Po potrebi pripravite osnutke dokumentov, ki jih boste v času epidemije morali izdati.

Pri nalogah opredelite tudi stopnjo nujnosti njihovega izvajanja v času epidemije:

- ključne oziroma prednostne naloge;
- naloge, ki jih je možno izvajati v času epidemije (lahko v drugačni obliki ali v zmanjšanem obsegu);
- naloge, ki jih v času epidemije sploh ni možno izvajati.

Za opredeljene ukrepe in naloge predvidite nosilce za njihovo izvajanje.

Za namen kontaktiranja svojih zaposlenih ažurirajte sezname zaposlenih in njihovih kontaktov (telefonski kontakt, e-naslov, na katerega lahko zaposleni dostopa tudi izven delovnih prostorov).

Pri načrtovanju nalog jih razdelajte na način, da bodo kar najhitreje in najlažje izvedljive ter jih bo hkrati možno izvajati tudi v dalj trajajočem obdobju (kolikor bo trajala epidemija). Pomembno je, da so nosilci z nalogami vnaprej seznanjeni, usposobljeni, ustrezno opremljeni in da imajo vnaprej pripravljene določene izvedbene dokumente ali druge podlage, ki jim omogočajo izvedbo nalog (če to vrsta naloge zahteva).

2.2. Organizacija delovanja

Predvideti je treba odgovorne osebe (odločevalce glede izvajanja določenih ukrepov) in načine izvajanja ukrepov in nalog.

Za ključne oziroma prednostne naloge predvidite morebitna nadomeščanja. Pri načrtovanju organizacije delovanja upoštevajte možnost zmanjšanja kadrovske zasedbe.

Pri načrtovanju posebno pozornost namenite opremi, vključno z IT opremo, in drugim pogojem, ki so potrebni za izvajanje nalog v spremenjenih razmerah in pri drugačni obliki dela (npr. delo od

doma). Organizacijo dela načrtujte na način, da bo usklajena z vašimi razpoložljivimi možnostmi (tehnične, finančne, prostorske,...).

2.3. Materialna, finančna in druga sredstva za izvajanje nalog

Za učinkovit odziv na nesrečo je treba načrtovati tudi ustrezna materialna, finančna in druga sredstva za izvedbo nalog.

Načrtujte zaščitna in druga sredstva in opremo. Izbor zaščitnih sredstev in opreme naj bo prilagojen nalogam, ki jih boste v okviru svoje dejavnosti v času epidemije izvajali, predvsem pa načrtujte:

- zaščitne maske in drugo opremo za zaščito dihal in delov ali celega telesa
- razkužila za roke
- razkužila za površine
- druga potrebna dodatna ali prilagojena oprema za izvajanje dejavnosti.

Zagotavlja naj se stalna enomesečna zaloga zaščitnih sredstev in opreme, ki vam bo zadostovala za vaše delovanje, načrtovana pa naj bo rezerva za 3 mesečno delovanje v pogojih epidemije.

3. Usmeritve za izdelavo načrta za ukrepanje ob epidemiji

Z načrtovanjem ukrepanja in ravnanja zagotavljamo stalno pripravljenost, predvsem pa bolj učinkovit in usklajen odziv na pojav epidemije.

Načrt za ukrepanje ob epidemiji naj bo izrazito operativen dokument, pripravljen v zelo strnjeni obliki in v načinu neposredne uporabe. Lahko ima priloge, če so za izvajanje nalog nujno potrebne. Del načrta pa naj ne bodo gradiva, ki so bila podlaga za pripravo rešitev v dokumentu.

Načrt za ukrepanje ob epidemiji naj:

- bo prilagojen dejavnostim, ki jih izvajate;
- upošteva specifične vašega delovnega procesa in
- sledi cilju ter namenu samega načrta, to je načrtovanju izvajanja dejavnosti v spremenjenih razmerah, ko bo potrebno upoštevati tudi ukrepe za preprečevanje okužb med prebivalstvom.

Pomembno je, da so v pripravo načrta vključeni vsi vodilni in zaposleni, tudi zunanji sodelavci, ki opravljajo naloge povezane z izvajanjem vaših dejavnosti.

Pričakovati je, da so v primeru pojava epidemije nalezljive bolezni pri ljudeh razmere podobne kot so bile ob pojavu epidemije virusa COVID-19. Zato je smiselno, da pri načrtovanju čim bolj upoštevate izkušnje, ki ste jih pridobili v času epidemije COVID-19.

Ob epidemiji morajo biti vsi zaščitni ukrepi in naloge, ki jih boste predvideli, prilagojeni ukrepom, ki jih je potrebno upoštevati zaradi preprečevanja in širjenja okužb med prebivalstvom. Priporočamo, da pri vašem načrtovanju izhajate tudi iz navodil in priporočil za izvajanje posameznih dejavnosti z namenom preprečevanja okužbe z virusom SARS-CoV-2, ki jih je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje in so objavljena na spletu <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

Načrt za ukrepanje ob epidemiji je treba redno vzdrževati in ažurirati. Vzdrževanje in ažuriranje načrta naj se opravljata tekoče oziroma po potrebi, najmanj pa enkrat letno. Vzdrževanje in ažuriranje načrta pomeni vnos sprememb in dopolnitev, ki so posledica:

- sprememb v dejavnostih, ki jih izvajate;
- mednarodnih priporočil in novih spoznanj;
- novih izkušenj pridobljenih na vajah in ob pojavu nesreč;
- ažuriranja kontaktnih podatkov;
- sprememb zakonodaje.

4. Zaključek

Načrt za ukrepanje ob epidemiji je dokument, ki je namenjen vašemu delovanju in vaši uporabi. Javni zavodi, agenciji in sklad s področja kulture ne zapadejo pod organizacije, ki morajo skladno s prvim odstavkom 6. člena Uredbe o vsebini in izdelavi načrtov zaščite in reševanja (Uradni list RS, št. 24/12, 78/16 in 26/19) izdelati načrte zaščite in reševanja, vendar je smiselno, da k izdelavi načrta kljub temu pristopite. Zgolj načrtovanje, brez izdelave nekega operativnega dokumenta (torej načrta), ni smiselno oziroma ni dovolj za uspešno zagotavljanje izvajanja dejavnosti v razmerah epidemije ali pandemije nalezljive bolezni pri ljudeh. Pomembno je, da je načrt pripravljen že pred nesrečo, saj je s tem zagotovljeno bolj organizirano in usklajeno delovanje in posledično tudi zmanjšanje posledic škode, ki jo epidemija prinese, tudi na področju kulture.

V Ljubljani, september 2020